

Утвърждавам:

Акад. Юлиан Ревалски
Председател на БАН

П РА В И Л Н И К

за организация на дейността на Събранието на академиците (действителните членове) и член-кореспондентите (дописни членове) на БАН

Чл. 1 (1) Този правилник урежда организацията на дейността на Събранието на академиците (СА) и член-кореспондентите на БАН (САЧК) и на отделенията към САЧК.

(2) Академиците и член-кореспондентите на БАН, наречени за краткост членове на БАН, избрани по реда на чл. 7 от Закона за БАН (ДВ бр. 85/1991 г.), формират свои събрания и отделения, в съответствие с чл. 12 от Устава на БАН (ДВ бр. 34/1994 г., ДВ бр. 33/2003 г., изм. и доп. от 14.03.2023 г.).

(3) Академиците и член-кореспондентите на БАН формират две събрания:

1. Събрание на академиците (СА);
2. Събрание на академиците и член-кореспондентите (САЧК).

Чл. 2 (1) В Събранието на академиците участват всички академици на БАН.

(2) СА избира нови академици и член-кореспонденти на БАН в областта на науката, културата и изкуството, по Правилник, утвърден от САЧК по реда на чл. 7 от Закона за БАН и чл. 52 ал. 2 от Устава на БАН.

(3) СА избира нови чуждестранни членове на БАН по Правилник, утвърден от САЧК.

(4) Членовете на БАН – академици и член-кореспонденти обсъждат и приемат стратегии, концепции, планове и решения в интерес на развитието на БАН, науката, духовността, културата, изкуството, икономиката и обществото.

(5) Заседанията на СА се свикват от Председателя на БАН или в негово отсъствие – от заместник-председателя на САЧК.

(6) Заседанията на СА може да се свикат и по предложение на една пета от СА, чрез писмена покана, подписана от тях.

Чл. 3. (1) В Събранието на академиците и член-кореспондентите участват всички академици и член-кореспонденти на БАН.

(2) Председателят на БАН председателства САЧК.

(3) По предложение на Председателя на БАН, САЧК избира заместник-председател и секретар на САЧК за срок от четири години и за не повече от два

последователни мандата, определени от мандата на Председателя на БАН, с явно гласуване по реда, определен в чл.4, ал.ал. 4 и 5 на този Правилник.

(4) Заместник-председателят на САЧК:

1. замества Председателя на БАН в негово отсъствие в заседанията на САЧК;

2. осъществява методическа помощ, контрол и съдействие на дейността на отделенията към САЧК;

3. организира експертната дейност и дейността на лекториите към САЧК и

4. изпълнява и други задачи, възложени му от Председателя на БАН.

(5) Секретарят на САЧК

1. подготвя, съгласува и представя за обсъждане планове за дейността на САЧК и неговите отделения;

2. организира заседанията и подготвя проекто-решенията за тях, подписва протоколите от заседанията и ги представя за утвърждаване на Председателя;

3. осъществява контрол по изпълнение на планове и решенията на САЧК, подготвя и представя за обсъждане и приемане на годишен отчет за дейността на САЧК.

(6) Мандатът на заместник-председателя и на секретаря на САЧК може да се прекрати предсрочно:

1. по собствено желание;

2. при фактическа невъзможност да изпълнява функциите си (заболяване, продължително отсъствие, смърт и др.);

3. по предложение на председателя, на едно от отделенията или на една пета от членовете на САЧК.

(7) Решение за предсрочно прекратяване на мандата по предходната алинея се взема на заседание на САЧК.

Чл. 4. (1) Събранието на академиците и член-кореспондентите:

1. приема и променя Правилник за организация на дейността си;

2. подготвя и утвърждава Правилник за избиране на академици и член-кореспонденти.

3. подготвя и утвърждава Правилник за избиране на чуждестранни членове на БАН;

4. прави предложения за учредяване на академични награди и предлага за приемане от ОС на БАН на Правилник за присъждане на академични награди по реда на чл. 53 т. 1 от Устава на БАН;

5. организира процедури и присъжда академични награди по реда на чл. 53 т. 2 от Устава на БАН;

6. приема решения за определяне на научните направления и броя на местата, по които се обявяват конкурси за избор на нови академици и член-кореспонденти;

7. обсъжда и номинира кандидатури за избиране на чуждестранни членове на БАН;

8. прави предложение по процедурите за избор на Председател на БАН, обсъжда и номинира кандидати за Председател на БАН и внася в Общото събрание на БАН свои становища по програмите на предлаганите кандидатури, съобразно чл. 16 ал. 1, т. 3 от Устава на БАН;

9. обсъжда и приема решения по научната, експертната и творческата дейност на своите членове;

10. организира обсъждане на дейността на отделни научни направления, а чрез своите отделения и на отделни научни звена с цел оказване на съдействие за усъвършенстване планирането и провеждането на научните изследвания в тях. След обсъждане на дейността на отделни научни звена отделенията внасят своите заключения и предложения в САЧК;

11. формира експертни комисии, консултантски съвети или работни групи за подготовка на експертни мнения и становища по важни проблеми на науката, културата или икономиката на страната; те могат да подпомагат Председателя на БАН в различни негови дейности

12. САЧК прави предложения до МОН за промени в закони и правилници, регламентиращи развитието и функционирането на науката, образованието и културата в Р. България, съгласувано с Ръководството на БАН.

13. чрез своите отделения САЧК извършва проверки на дейността на институтите на БАН, по поръчение на Ръководството на БАН.

14. формира съвместни екипи за обществено академично наблюдение върху развитието на научните изследвания в БАН и страната с оглед анализиране и оценяване на постиженията и приемане на препоръки за управление и насърчаване на научната дейност и актуализиране на научната стратегия на страната;

15. приема годишен план за заседанията на САЧК и програми за:

а) организиране на популяризацията на научните постижения на членовете на САЧК с цел повишаване на обществения авторитет и международния престиж на БАН;

б) изготвяне на материали за публикуване в периодичния печат или за популяризиране на мнението и позициите на академичната общност и нейните членове в медиите по различни проблеми, свързани с науката, образованието, културата или икономиката на страната, включително в защита на целостта, автономията и имуществото на БАН;

16. приема решения и прави препоръки относно насоките, структурата, организацията и управлението на научните изследвания в БАН и

17. обсъжда и прави предложения за управление и възможни изменения на структурата на БАН.

(2) Заседанията на САЧК се свикват най-малко един път на два месеца и се председателстват от Председателя на БАН, а в негово отсъствие и по негово поръчение от заместник-председателя на САЧК.

(3) Заседанията на САЧК може да се свикат и по предложение на една пета от членовете на САЧК, чрез писмена покана, подписана от тях.

(4) Заседанията са редовни и на тях могат да се вземат решения, ако присъстват повече от половината от редуцирания състав на САЧК, Редуцирането не може да бъде повече от една пета от броя на членовете на САЧК. Редуциране се допуска само при тежко заболяване и отсъствие от страната.

(5) Решенията на заседанията се вземат с явно гласуване с обикновено мнозинство от редуцирания състав освен в случаите, когато събранието реши да се проведе тайно гласуване.

(6) Заседанията се провеждат по предварително обявен дневен ред, като на тях се водят протоколи за приетите решения, а в отделни случаи може да се водят стенографски протоколи или аудио-запис. Протоколите от заседанията се

подписват от секретаря на САЧК, утвърждават се от председателя на БАН и се съхраняват в служба „Деловодство и архив“ на БАН.

Чл. 5. (1) Събранието на академиците и член-кореспондентите създава отделения по групи научни и творчески направления, в които се обединяват всички членове от съответните направления. Създадените от САЧК отделения се утвърждават от УС на БАН и се наричат „Отделения на БАН“.

(2) Отделенията към САЧК избират с тайно гласуване и обикновено мнозинство председател, заместник председател и секретар с мандат от четири години и за не повече от два последователни мандата.

(3) Председателят на отделението или в негово отсъствие заместник председателят свиква и ръководи заседанията на отделението, подготвя дневния ред, материалите и проекторешенията за тях, утвърждава протоколите от заседанията и осигурява контрол по изпълнение на приетите решения.

(4) Секретарят на отделението подпомага председателя по организиране дейността на отделението, подготвя годишните планове и годишни отчети за дейността на отделението.

(5) Мандатът на председателя или секретаря на отделението може да се прекрати предсрочно в случаите, посочени в чл. 2, ал. 6 от този Правилник.

Чл. 6. (1) Отделенията към САЧК:

1. Обсъждат и предлагат проекти за решения на САЧК за приемане, изменение и допълнение на Правилниците за:
 - а) организация на дейността на САЧК;
 - б) избиране на академици и член-кореспонденти на БАН;
 - в) избиране на чуждестранни членове на БАН;
 - г) присъждане на академични награди.
2. Обсъждат и приемат проекти за решения на САЧК за издигане на кандидатури за чуждестранни членове на БАН;
3. Обсъждат и дават становища по кандидатури за присъждане на академични награди;
4. Правят предложения пред САЧК за съставите на Централната изборна комисия (ЦИК), Изборните комисии на отделенията (ИКО) и изборните комисии (ИК), консултантски съвети или работни групи за разработване на експертни становища по приоритетни научни проблеми;
5. Формират самостоятелни експертни комисии по важни научни проблеми и приемат самостоятелни експертни становища по тях;
6. Обсъждат по инициатива на Ръководството на БАН конкретни проблеми от дейността на Постоянните научни звена (ПНЗ) и приема съответни решения;
7. Приемат годишен план и годишен отчет за дейността си;
8. Приемат план-програма за участието на членовете на отделението в популяризирането на научните постижения на учените в БАН с оглед повишаване на обществения авторитет и международен престиж на БАН;
9. Приемат отчети за научната, експертната и други дейности на своите членове.
10. Обсъждат предложения по важни за страната и БАН научни, иновационни, икономически, екологични и други проблеми.

11. Осъществяват контакти между отделенията на САЧК по въпроси, представляващи общ интерес, с цел поддържане на интензивен и ползотворен академичен живот.

Установяват контакти за съвместна дейност със съответните звена на университетите и висшите училища.

(2) Заседанията на отделенията са открити и за членове на други отделения, с изключение на случаите, когато се приемат решения по организационни въпроси.

(3) Заседанията на отделенията са редовни и на тях може да се вземат решения, ако присъстват повече от половината от членовете на редуцирания състав.

(4) Заседанията на отделенията се свикват при необходимост по предварително обявен дневен ред; на тях се водят протоколи с отразяване на обсъжданите въпроси, изказаните мнения и приетите решения; подписват се от секретаря и председателя на отделението и се представят за съхранение в служба „Деловодство и архив“ на БАН-Администрация. В случай на обсъждане на важни проблеми на заседанията може да се водят стенографски протоколи или да се правят аудио-записи, които остават като неразделна част от официалния протокол.

Чл. 7. (1) За организиране на оперативната дейност на САЧК се формира Координационен съвет, в който се включват Председателят на БАН, заместник-председателят и секретарят на САЧК, председателите и секретарите на отделенията.

(2) Координационният съвет на САЧК координира дейността на САЧК и отделенията, планира и организира съвместната дейност на САЧК с Общото събрание на БАН, с УС на БАН и с Ръководството на БАН с оглед интегриране усилията при решаване на важни за БАН проблеми.

(3) Координационният съвет на САЧК:

1. прави предварително обсъждане на материалите за решаване на важни научни или научно-организационни проблеми;

2. обсъжда проектопланове за работата на САЧК и отделенията;

3. оказва помощ и съдействие по организация на дейността на САЧК и отделенията;

4. формира идеи, виждания и концепции за усъвършенстване и повишаване ефективността на дейността на САЧК и отделенията.

Чл. 8. (1) САЧК провежда своята дейност в дух на академична колегиялност и сътрудничество.

(2) САЧК и отделенията към него работят за повишаване на личната инициатива на своите членове и засилване на тяхната активност в научния и обществено-икономически живот на страната и периодично отчитат техните приноси в това направление.

(3) Събранието на академиците и член-кореспондентите предприема конкретни мерки за спазване на академичната етика от всички нейни членове.

(4) Заместник-председателят и секретарят на САЧК и председателите и секретарите на отделенията ежегодно отчитат своята работа.

Чл. 9. (1) Административното обслужване на САЧК и отделенията се осигурява от БАН-Администрация.

(2) Копия от трудовете и автобиографиите на членовете на САЧК се събират, съхраняват и популяризират с помощта на Централната библиотека на БАН.

(3) БАН-Администрация осигурява на членовете на САЧК оборудвани помещения в сградата си.

Чл. 10. В изпълнение на чл. 7 от Закона на БАН и за изпълнение на произтичащите от този Правилник задължения навършилите пенсионна възраст академици и член-кореспонденти на БАН имат право в съответните научни подразделения, в които са били на редовна работа:

1. Да осъществяват постоянна научно-организаторска и организационна дейност в предоставените им за целта кабинети.
2. Да бъдат по право членове на НС на съответните научни звена.
3. По възможност да ръководят докторанти и дипломанти и да участват в различни комисии, ЕС и журита, като вътрешни членове.
4. Да участват като ръководители или членове на колективи в изпълнението на международни и национални договори, както и в темите от Плана на БАН с всички произтичащи от това права и задължения и по установения ред за целия научен колектив. При това не се допуска персонално заплащане на пенсионирани членове на САЧК от средствата на държавната субсидия за съответното научно подразделение на БАН.

Чл. 11. Членовете на САЧК имат следните права и задължения:

(1) Права на членовете на САЧК:

1. Участват в заседанията и инициативите на САЧК и неговите отделения.
2. Обсъждат и поставят за обсъждане проблеми, свързани с организационния живот на САЧК и дейностите на БАН.
3. Получават и имат достъп до информацията за проявите и инициативите на САЧК и Академията, чрез електронната мрежа и печатните издания.
4. Участват в научната работа на института, в който работят, съответно на чл. 8, ал. 1 от Закона на БАН.
5. Могат да участват в подготовката, проектирането, реализацията и оценяването на образователните програми на МОН; в комисиите за оценка на проекти към Фонд „Научни изследвания“; както и в други инициативи за подпомагане на висшето образование.“

(2) Задължения на членовете на САЧК:

1. Участието на членовете на САЧК в заседанията на Събранието и на неговите отделения е задължително. При невъзможност за присъствие трябва да бъде уведомен Председателя на БАН, респективно Председателят на Отделението.
2. Членовете на САЧК участват редовно в официални и тържествени събития, организирани от Академията, предлагайки и свои инициативи.

3. Членовете на САЧК са задължени да уведомяват писмено или по електронен път Ръководството на БАН и на Събранието при дългосрочно отсъствие от столицата и страната, свързано с командировки, служебно пътуване или по лични причини, водещи до неучастие в заседанията и организационния живот.
4. Членовете на САЧК трябва да уведомяват Ръководството на БАН и Събранието при възникнали здравословни проблеми, водещи до невъзможност за изпълнение на ангажиментите им към Академията и Събранието.
5. САЧК възлага на Председателя на БАН, респективно на Събранието контрола за редовното участие на членовете в заседанията на Събранието и на неговите отделения, в публични инициативи и тържествени събрания, като го упълномощава да предприема мерки с административен и морален характер при необоснована липса на активност.
6. Членовете на САЧК са задължени да предават писмен годишен отчет в края на всяка година, както и приложен формуляр.
7. По поръчение на Ръководството на БАН членовете на САЧК участват в методичното подпомагане, анализа и контрола върху дейността на институтите на БАН.
8. Членовете на САЧК представят дейността и събитията на Академията, чрез изяви в електронни и печатни медии, пред обществени и държавни институции, защитавайки интересите и авторитета на БАН.
9. Академиците и член-кореспондентите да отразяват принадлежността си към Академията при представяне на статии в научни списания или при участие в научни книги. Принадлежността към БАН не се посочва при статии в медиите с политически или дискуссионен характер, които изразяват личното мнение на авторите.
10. Членовете на САЧК да се включват активно в борбата срещу лъженауката и плагиатството.
11. Новоизбраните академици и член-кореспонденти подготвят обзорна академична лекция, която трябва да бъде представена пред Академическия семинар в интервала до нови избори.
12. Отделенията на САЧК, както и академиците и член-кореспондентите, съгласувано с Ръководството на БАН, проявяват активност и търсят възможност за разширяване на връзките и взаимоотношенията на отделението и на Академията с ведомства и организации в тяхната научна област от страната и чужбина.

Настоящият Правилник е приет на заседание на САЧК, проведено на 18.12.2009 г. С него се отменя действието на Правилника за организацията и дейността на Събранието на академиците и член-кореспондентите от 1993 г. Настоящият Правилник е допълнен на заседания на САЧК на 28.11.2013 г., на 24.04.2014 г., на 28.03.2019 г. и на 28.11.2024 г.